

3

36

37

38

39

40

41

1772.

35. Schott, Augustus Fridericus : De vi legum civitatis
in subditos temerariis.
36. Schott, Augustus Fridericus : De vitis et constitutio-
nibus d. Perhincis
37. Schott, Augustus Fridericus : Vera causa praeroge-
tionis hypothecae fieri in bonis a debitore post con-
tractum a d. quiritis. ad l. 28 d. de jure fisci.
38. Teperus, Joh. Theophilus : De praerogativa facite
contractis
39. Hieftig, Christian Ludovicus, fac. jur. praececl
Lusius : De executione rei iudicatae in causis
ecclesiasticis. Programma, quo solemniter doctoratus
Augustinus Fridericus Mulleri a Bernack induit.
40. Treitschke, Carolus Fridericus : De jure princi-
pum divoritio proposito.
41. Wunck, Fridericus Augustus Guilielmus : De conce-
sione indignitatis in imperio Romanorum Germanico.
Programma, quo et orationem adhibent invitata.

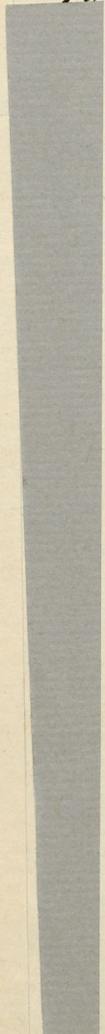
1772.

42. Wilke, David Gotfried Regidius: *Observationes
juris ecclesiastici.*
43. Wilke, David Gotfried Regidius: *De jure
retractus domini feudi competente.*
44. Wilke, David Gotfried Regidius: *De solemnibus
judiciis competentibus decreto in alienandis rebus
minoribus necessario.*
- ~~45. Wilke, David Gotfried Regidius: *De solemnibus
judiciis competentibus decreto in alienandis rebus
minoribus necessario.*~~
- Winkler, Carlus Gotfried, fac. jur. praece-
ptarius: *Innes criminalis corollarium III et
IV. Programma, quo solemniter doctoratus Caroli
Augusti Comparii in D'eat.*
46. Walle, Christophorus Fridericus: *Archaeologiae
juridicae specimen.*

1772.

47. Zollerus, Frid. Guillel. : sponsalia clandestina
delictum maxime ex statuto Andineusi censetur.
48. Zollerus, Frid. Guillel. : De eo, quod justum est
circa pacta successoria renunciativa eorumque
effectum.
49. Zollerus, Frid. Guillel. : De beneficio divisionis
correis debendi non tributo.
50. Zollerus, Frid. Guillel. : Utrum tortura penitus
abroganda, an tantum limitanda videatur?
51. Zollerus, Frid. Guillel. : De consensu creditoris
in ulteriorem oppignorationem feudi, re-
missionem pignoris non inveniunt.
52. Zollerus, Frid. Guillel. : Observationes singu-
lares ad pand. lib I tit 8 et lib II. tit. 1.

12

[Faint, illegible handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

EXERCITATIO IVRIDICA, ^{1772, 52.}
SPECIMEN V.

Observationes singulares 18
ad Pandect. Lib. 1. Tit. IIX.
et Lib. II. Tit. I.

CONTINENS,

QVAM

ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS AVCTORITATE

PRAESIDE

D. FRID. GOTTLIEB ZOLLERO

COD. P. P. ECCLES. CATHEDR. MARTISB. CAPITVL. CVRIAE
IN PROVINCIA SVPREMAE IVDIC. LVSTAT. INFERIOR,
NEC NON FACVLTV. IVRID. ASSESS. ET
ACADEM. DECEMV.

IN AVDITORIO ICTORVM

D. III. APRIL. MDCCLXXII.

PVBlice DEFENDET

IOANNES AVGVSTVS FRIDERICVS
ZAVMSEGL

MÜNCHENBERNSDORFENS.

LIPSIAE

EX OFFICINA LANGENHEMIA

EXERCITATIO JURIDICA

DE IURISDICTIONE

IN REBUS

DE IURISDICTIONE

DE IURISDICTIONE

DE IURISDICTIONE

DE IURISDICTIONE

DE IURISDICTIONE

DE IURISDICTIONE

DE IURISDICTIONE

DE IURISDICTIONE

DE IURISDICTIONE

DE IURISDICTIONE

DE IURISDICTIONE

DE IURISDICTIONE

DE IURISDICTIONE

Handwritten number '111' in the right margin.

PERILLVSTRI
ATQVE
EXCELLENTISSIMO DOMINO
D O M I N O
ANTONIO L. B. DE LEVBNITZ
DOMINO HEREDITARIO IN MVNCHENBERNSDORFF
ET RACKITT'
SERENISSIMO ELECTORI SAXONIAE
AB INTERIORIBVS CVBICVLI, CIRCVLII
ELECTORATVS PRAEFECTO

DOMINO GRATIOSISSIMO

PETITISSIMO

EXCELSISSIMO DOMINO

D O M I N O

ANTONIO J. B. DE LEVINSKY

DOMINO EXCELSISSIMO

ET

SEMPERNOBILISSIMO ELECTORI

IN

REPUBLICA

DOMINO GRATISSIMO

PERILLVSTRIS
ATQVE
EXCELLENTISSIME DOMINE
PATRONE GRATIOSISSIME

Indulgeas quaeso temeritati, quod primitias
hasce laboris academici ILLVSTRI
NOMINI TVO dicatas esse voluerim.
Iam diu exoptavi occasionem, qua reuerentiam et
pietatem, quam TIBI, VIR PERILLVSTRIS
debeo, publice exhibere possem. Tanta enim TVA
erga Patrem pariter et me sunt beneficia ut in
enar-

enarrandis illis et declaranda animi testificatione verba
vix sufficiant. Maximam felicitatis meae partem in
eo positam animaduerto, si TVO patrocínio et in fu-
turum me non penitus indignum iudicaueris. Permit-
tas itaque, VIR PERILLVSTRIS, vt illis acce-
dam, qui TE et TVA merita indefesso studio colunt,
et TIBI persuasum habeas me pro TVA et IL-
LVSTRIS GENTIS conseruatione ardentissima
vota nuncupaturum esse.

PERILLVSTRIS ATQVE EXCELLENTISSIMI
NOMINIS TVI

Scripti Lipsiae d. III. Apr.

MDCCLXXII.

obseruantissimus cultor

IOANN. AVGVST. FRIDER. ZAVMSEGL

Ad Lib. I. Tit. VIII.

OBSERV. I.

*Instrumenta rustica, quae Germanico idio-
mate die Inventarien-Stücke vocamus, ad
res immobiles recte referuntur.*

Negat LEYSERVS *Specim. XXVI.*
med. 6. quod instrumenta fundi rusti-
ci ad res immobiles pertineant, sed
eadem retinere naturam et indolem rerum mobilium
adferit. Auctoritatem huic sententiae praestare vi-
detur VLPPIANVS *l. 17. pr. τ. de Action. emt.* Fundi
nihil est, ait, nisi quod terrae tenet. Aedium autem
multa esse, quae aedibus adfixa non sunt, ignorari
non oportet; ut puta seras, claves, claustra. Multa

A 2

etiam

etiam defossa esse, neque tamen fundi, aut villae haberi: ut puta vasa vinaria, torcularia; quoniam haec instrumenti magis sunt, etiamsi aedificio cohaerent. Cum quo et consentit effatum CALLISTRATI l. 14. π . de supellect. leg. Fundo legato instrumentum eius non aliter legato cedit, nisi specialiter id expressum sit. Contrarium defendit PAULVS recept. sentent. lib. III. Tit. VI. Fundo dicit vel seruo legato, tam fundi instrumentum, quam serui peculium ad legatarium pertinet. Quae opinio mereatur fidem nunc videamus. Paulum vera dixisse sponte profiteor, legumque auctoritate probo. Instrumentum teste PAULO l. 12. pr. π . de instrum. legat. est apparatus rerum diutius mansurarum, sine quibus exerceri nequit possessio. Apparet ex hac notione, instrumentum ad perpetuum fundi usum pertinere, quia sine illo non exercetur possessio fundi. Constat vero inter omnes, res sua natura mobiles ciuilliter seu iuris intellectu pro immobilibus haberi, si illarum vsui in perpetuum destinatae, conf. MENK. in Pand. ad lib. I. Tit. IIX. §. II. Quae cum ita sint, nullam inuenio rationem, cur instrumentum praedii rustici, rebus immobilibus non sit accensendum.

OBSERV.

OBSERV. II.

Pecunia ex venditione praedii redacta, manet res mobilis quamvis acquisitioni rei immobilis sit destinata.

Nescio quo iure MAYERVS in Collegio Argentorat. ad *Tit. de rer. diuis. §. 53.* defendere possit sententiam, quod pecunia ex fundo redacta acquisitioni rei immobilis destinata, adnumeranda sit rebus immobilibus. Prouocat equidem ad auctoritatem Gailii, Coleri, Godofredi et aliorum, sed an illorum praecudicia efficiant decisionem vehementer dubito. Fefellit forsan hos viros principium, quo rem mobilem vsui perpetuo rei immobilis destinata, iuris intellectu pro immobili reputamus. Quamuis enim haec regula per se sit vera, in praesenti tamen casu, cum deficient termini habiles, non admittit adplicationem. Distinguendum nempe est inter rem mobilem, quae perpetuo vsui rei immobilis iam existentis destinata est, et tanquam accessorium naturam principalis sapit, et inter pecuniam, ex qua rem immobilem adquirimus, cum pecunia tantum ad comparandum aedificium vtamur, minime vero perpetuo fundi vsui haec inseruiat. Etsi verum esset, solam destinationem, pecuniae dare naturam rei immobilis, idem quoque obtineret cir-

ca pecuniam ex rebus mobilibus redactam, cum subiectum, vnde prouenit pecunia, diuersitatem minime efficiat, id quod tamen nemo ad iustitiam iuris adfirmare poterit. Exinde maritus, cui successio mobilis competit, post mortem coniugis recte petit pecuniam ex fundo distracto acquisitam, quamuis heredes probare possint, defunctam hanc quantitatem ad comparandum fundum destinasse.

Ad Lib. II. Tit. I.

OBSERV. I.

Non omnes actus iurisdictionis voluntariae coram in competente iudice expediri possunt.

Constituimus communiter discrimen inter actus voluntariae et contentiosae iurisdictionis ex potestate iudicis, et in illis incompetentem iudicem admittimus, in his autem competentem desideramus. Veritatem huius sententiae ex parte non nego, aut uniuersalem esse hanc regulam nunquam probo. Diuersi sunt actus iurisdictionis voluntariae, et exinde diuersum quoque iudicium ferendum. Nonnulli etenim causae cognitionem simpliciter desiderant, alios vero deficiente hac cognitione expedire possumus.

mus Huius dictionis ratio potissimum in eo posita videtur, quod iudex de causa, ob quam partes eius iudicium implorant, instructus esse debeat, vt de illa cognocere possit, quod tamen penes iudicem incompetentem ferme penitus deficit. Eam ob rem decretum de alienandis immobilibus ad pupillum spectantibus is tantum imperitur, qui competentem circa personam, vel rem habet iurisdictionem. Iudicem rei sitae cum pro competente hac in re agnoscam, obstare forsan videtur *l. 5. §. 12. π. de reb. eor. qui sub. tut.* Illud, ait Ictus, *quaeri potest, si Praetor aditus permiserit distrahi possessionem prouincialcm, an valeat, quod fecit: Et putem valere, si modo tutela Romae agebatur, et hi tutores eam quoque administrationem subierant.* Sed nihil obest, cum vnus rei positio alterius exclusionem minime efficiat. Non solum enim argumento *leg. fin. C. vbi in rem actio* hoc defendimus, sed ex *l. 1. 22. C. de administrat. tut.* ad quam quoque prouocat CARPZOV. *P. II. C. El. XI. def. 28.* BERGER. *Oecon. Iur. lib. I. tit. IV. th. II.*, hoc probamus. Ita pariter in transactione super alimentis in testamento relictis, quoniam circa causam transactionis, modum, et personam contrahentium, cognitionem requirunt leges, solius Praetoris confirmatio iure Romano locum obtinet. Cum enim *l. 8. pr. π. de transaction: hi, quibus alimenta relicta*

relicta erant, facile transigerent, modico praesenti contenti, diuus Marcus oratione in senatu recitata effecit, ne aliter alimentorum transactio rata esset, quam si auctore Praetore facta. Cum itaque leges in actibus iurisdictionis voluntariae circa competentiam iudicis discrimen adhibeant, cur ab illo sponte recedamus, ratio nulla extat, praesertim, cum haec differentia, ex qua magistratus auctoritatem diiudicamus, naturae rei omni ex parte conueniat.

OBSERV. II.

Iurisdictio mandata morte mandantis Iure hodierno non cessat.

Diuersum circa hanc materiam est iudicium legum Romanarum a moribus recentioribus. Secundum illas post mortem mandantis mandatarius iurisdictionem ulterius exercere non poterat, nisi res ab eo, cui mandata erat iurisdictione, geri coeperit. Non solum enim naturae contractus mandati, quod singularem personae indulgiam respiciebat, hoc erat consentaneum, sed et ipsae leges sententiam confirmabant. Ait enim ICus *l. 6. §. π. de iurisdicte.* Et quia nec principaliter ei iurisdictione data est, nec ipsa lex defert, sed confirmat mandatum iurisdictionem, ideoque, si is, qui mandauit iurisdictionem, decesserit, antequam

tequam res ab eo, cui mandata est iurisdictio geri coeperit solui mandatum Labeo ait, sicut in reliquis causis. Hunc in finem quoque Facultas Iuridica teste Illustri HOMMELIO Rhapsodia LXI. anno 1759. pronunciauit, Ast moribus hodiernis huius distinctionis nullum esse usum, sed iustitiarium rite constitutum morte mandantis simpliciter exercere posse iurisditionem putarem. Dependet enim iure hodierno mandata iurisdictio a patrimoniali, quae possessoribus feudi, a domino directo cum feudo concessa, Romanis vero, penes quos feuda non existebant, penitus erat ignota, et eandem ob causam ex legibus Romanis decisionem minime admittit. Cum itaque principalis iurisdictio certo praedio adhaereat, adeoque principale subiectum morte vasalli interueniente non deficiat, mandata iurisdictio tanquam accessoria minime desinit, sed mandatarius eandem recte continuat, accessorium etenim semper sequitur naturam principalis.

OBSERVAT. III.

Actus quos Iustitarius, antequam iuramentum praestitit, suscepit, non laborant vitio nullitatis.

Quae ad formalia actus alicuius pertinent, ita sunt necessaria, ut quoties vnum alterumue omissum, nullitatis vitio laboret actus. Hinc testamentum, circa cuius confectionem testator numerum septenarium testium non adhibuit, nisi clausula codicillaris adiecta fuerit, inualidum dicimus. Conuenit hoc naturae negotii, quod, si deficiunt substantialia notionem rei constituentia, effectum producere nequit. Cum igitur ius Saxonicum expresse disponat, ut iustitarius, antequam iurisdictionem ipsi mandatam administret, iurciurando in praesentia subditorum se obstrinxerit, veritati conueniens videtur sententia eorum, qui non obseruato hoc requisito, actum a iustitario susceptum pro nullo declarant. Ast, quamuis in regula hoc iudicium valeat, fallit tamen in praesentiarum ob verba expressa ordinat. recogn. ad Tit. II. §. 3. *und keiner vor der auf diese Maasse beschebene Verpflichtung bey 5 Rthlr. Strafe etwas zu expediren sich anmaassen solle.* Quotiescunque enim lex actum, quem iudex
negle-

neglecta forma iudicii expediuit, non penitus improbat, sed tantum iudici peccanti poenam dicitat, toties huic dispositioni, quae extensiuam interpretationem non admittit, strictissime est insistendum, et negotium, quod lex non reprobatur, pro valido habendum.

OBSERV. IV.

Commissarius ad amicabilem compositionem constitutus, partes sub poena confessi et convicti citare potest.

Dissentientem hac in parte habemus LÉYSE-
RVM *Specim. XIX. med. 5.* qui distinctionem, vtrum commissarius ad decidendam litem, vel ad amicabilem compositionem, constitutus sit, admittit, et in posteriori casu potestatem peremptorie citandi prorsus negat. Defendit hanc sententiam ex l. 5. §. 1. *π. de officio eius cui iurisd.* secundum quam, ut ei qui coercere vult, iurisdicatio sit concessa, requiritur. Cui forsitan et adhuc accedit, quod iudex delegatus, potestatem iudicandi ad vnum, vel alterum actum restrictam, inuito eo, a quo delegatio dependet, extendere nequeat. Sed confiteor, de hac re

me non ita esse conuictum, vt contrariam sententiam veriozem esse negem. Quod si enim naturam iurisdictionis delegatae considerare velimus, sane in eo consilium, vt superior, penes quem forma iudiciorum dependet, ob causam fonticam a iudice ordinario recedat, et cognitionem personae alias in competenti, committat. Consequitur itaque commissarius iurisdictionem, et cum illi ex lege supracitata §. 1, potestas coercendi cohaereat, rationem cur citationes peremptorias emittere non possit, minime animaduerto. Nec obstat quod commissoriale tantum amicabile compositionis faciat mentionem, et commissarius maiorem potestatem, quam concessam accepit, sibi arrogare non valeat. Nego enim constantissime, Principis intentionem eam fuisse, vt iudicem, cui delegauit amicabilem compositionem, ab ulteriori modo procedendi excludere voverit, cum tentamen amicabile compositionis semper praecedat, et quasi praeparet iudicium, quod cessante concordia inter partes, litigantes suscipimus. Cum itaque superior voverit, vt exitum habeat causa, is vero, si non ulterius procedat iudex, penitus deficit, implicite citationem peremptoriam continere litteras commissoriales defendimus, cum expediti sit iuris, vt commissariis iuxta tenorem commissionis explicitum, et implicitum procedere

cedere liceat. Confirmat. hanc sententiam Pontifex c. 5. X. de offic. et potest. iud. delegat. Præterea, ait, *super hoc quod nos consulere voluisti, utrum liceat iudici delegato, non ordinario cogere contumacem, ut veniat, aut damnare, si non venerit. Hoc tibi auctoritate præsentium innotescat, quod postquam ei causa, licet simpliciter delegatur, satis potest nostra auctoritate compellere partes, et etiam seueritate ecclesiastica coercere contumaces, etiamsi litteræ commissionis id non contineant, aut partes mandatorum nostrum non habeant, ut accedant. Quia ex eo, quod causa sibi committitur, super omnibus, quæ ad ipsam causam spectare noscuntur, plenariam recipit potestatem.*

OBSERV. V.

Iurisdictionem patrimonialem in matrem execere filius nequit.

Accedimus iudicio eorum, qui filium a iurisdictione patrimoniali respectu matris penitus excludunt, dummodo actio, quam contra matrem actor in iudicium deducit, sit personalis.

B 3

Cum

Cum enim vidua, quamdiu nondum ad secunda vota transit *l. 8. π. Senar.* dignitatem mariti retineat, et privilegia huic dignitati cohaerentia percipiat, non denegamus ipsi forum, in quo maritus conuentus respondere, et litem suscipere tenebatur. Secus vero est si propter rem moueatur actio, hoc enim casu existente, cum actiones reales nullo habito respectu ad privilegium personae, in foro rei sitae instituere liceat, iurisdictionem patrimonialem respicere minime potest. Probat hanc sententiam effatum *VDPIANI l. 10. π. de Iurisdic. Qui iurisdictioni praest, neque sibi ius dicere debet, neque uxori, vel liberis suis, neque libertis, vel caeteris, quos secum habet.* Non equidem me fugit sententia illorum, qui dispositionem huius legis de iurisdictione patrimoniali minime intelligendam esse adserunt, cum iurisdictionis patrimonialis origo non ex iure ciuili, sed Germanico recentiori dependeat. Dico ex iure Germanico recentiori, Germanis enim praescis eam incognitam fuisse constat ex *CAESARE de bello Gallico lib. 6. c. 33.* et *TACITO de moribus Germ. c. 12.* Sed nihil obest, cum ratio, quae *ICTUM l. 10,* ut ita statueret, commouit, ad hanc iurisdictionis speciem quoque quaderet. Obstare forsitan videtur *l. 77. π. de Iud.* in qua Africanus adferit,

feris, quod in privatis negotiis pater filium vel
filius patrem iudicem habere possit. Sed distinguas
tantum inter actus voluntariae et contentiosae iu-
risdictionis, in prioribus nempe mater agnoscit
forum, et cum quilibet favori pro se introducto
renunciare valeat, utique filius competentem ex-
ercet Iurisdictionem.

17
[Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page]

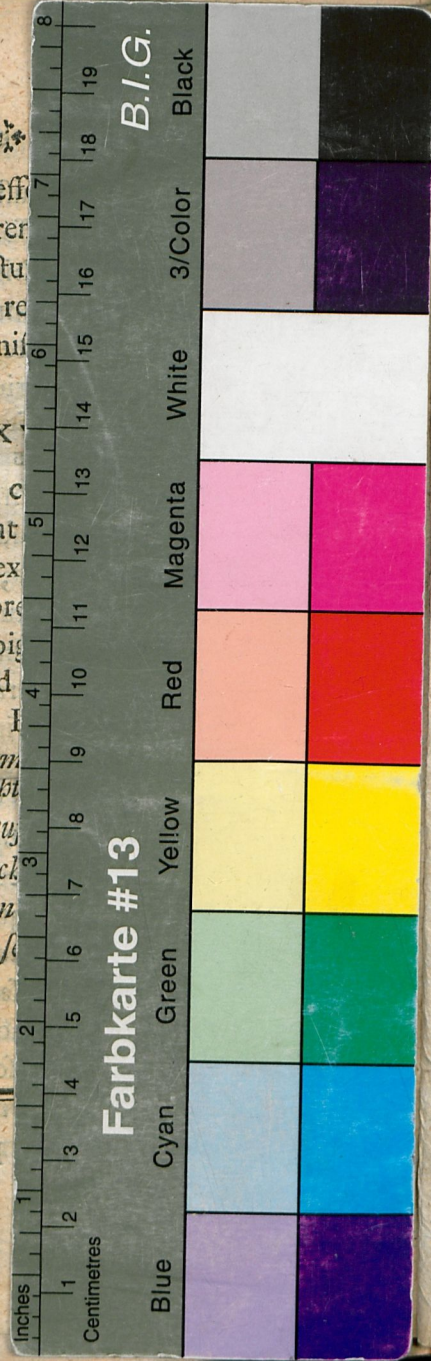

ULB Halle
005 361 834

3

EXERCITATIO IVRIDICA, ^{1772, 52.}
SPECIMEN V.

Observationes singulares 18
ad Pandect. Lib. I. Tit. IIX.
et Lib. II. Tit. I.

CONTINENS,

Q V A M

ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS AVCTORITATE
P R A E S I D E

D. FRID. GOTTLIEB ZOLLERO

COD. P. P. ECCLES. CATHEDR. MARTISB. CAPITVL. CVRIAE
IN PROVINCIA SVPREMAE IVDIC. LVSAT. INFERIOR,
NEC NON FACVLTV. IVRID. ASSESS. ET
ACADEM. DECEMV.

IN AVDITORIO ICTORVM

D. III. APRIL. MDCCLXXII.

PVBLICE DEFENDET

IOANNES AVGVSTVS FRIDERICVS
ZAVMSE GEL

MÜNCHENBERNSDORFENS.

L I P S I A E

EX OFFICINA LANGENHEMIA

